

D ů v o d y:

Zmatek dle § 344 čís. 12 tr. ř. spatřuje stížnost jednak v tom, že soud při výměře trestu neprávem použil § 338 tr. ř. místo § 54 tr. zák., nechav nepovšimnutým, že § 103 tr. zák. obsahuje vůbec jen jedinou trestní sazbu od 1 do 10 let, kdežto § 338 tr. ř. má místo jen při trestních sazbách počínajíc 5 lety až do doživotního těžkého žaláře, jednak, že přes četné a závažné okolnosti polehčující nepoužil ustanovení § 54 tr. zák. Než, třebaže dlužno přisvědčiti zmateční stížnosti v tom, že § 103 tr. zák. obsahuje vlastně jen jedinou trestní sazbu, nelze přehlédnouti, že § 54 tr. zák. má místo jen při zločinech, při nichž zákonný trest nepřevyšuje 5 let. Tomu však v případě § 103 tr. zák. tak není, ježto zde nejvyšší hranice jednotného trestu stanovena jest na 10 let. Proto nezbývalo soudu, než aby použil vzhledem ku zjištěným okolnostem polehčujícím předpisu § 338 tr. ř., to tím spíše, že výše škody podmiňovala uložení trestu dle výměry zvýšené.

Odvolání do výroku, jímž obžalovanému uloženo, nahraditi soukromému účastníku 89.676 K 78 h, bylo jako opozdžené odmítnuto, neboť obžalovaný ohlásil ve lhůtě § 294 (284) tr. ř. výslovně jen odvolání z výroku o trestu a o bezpodmínečném odsouzení, provedení odvolání do výroku o soukromoprávních nárocích stalo se však až po uplynutí uvedené lhůty.

Čís. 872.

Výzva ve smyslu § 283 tr. zák. nemusí sice býti pronesena jako formální rozkaz k rozchodu nebo k opuštění místa shluknutí, nestačí však pouhá rada, žádost nebo upozornění úřední osoby.

(Rozh. ze dne 1. června 1922, Kr II 570/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 14. května 1921, pokud jím byli obžalovaní sprostěni z obžaloby pro přečin dle § 283 tr. zák.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjišťuje, že vrchní četnický strážmistr žádal shluknutý dav, v němž byli obžalovaní, aby se rozešli, že shromážděné dělníky upozorňoval: »Nechte toho, jděte do své práce,« že radil, aby se rozešli, a že obžalovaným přimlouval, aby šli do továrny, že však dělníci neuposlechli. V tomto zjištěném skutkovém stavu nespátřuje nalézací soud skutkové povahy přečinu shluknutí, dospěv ku přesvědčení, že vrchní strážmistr ve skutečnosti neučinil výzvy vůči dělnictvu, by se rozešlo, neboť rada k rozchodu nebyla učiněna formou, v níž by byla obsažena výzva, pokud se týče rozkaz k rozchodu. Zmateční stížnost státního zastupitelství brojí proti tomuto názoru nalézacího soudu s hlediska důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 9 a) tr. ř., a uvádějíc, že slova §u 283 »lidu kázati, aby se rozešel« (die Menge auseinandergehen

heissen«), neznamenají, že skutková povaha přečinu shluknutí jest tu jen tehdy, když úřední orgán učiní výzvu ve způsobu formálního rozkazu. Postačí prý, když úřední osoba jakýmkoliv způsobem projevila vůči shromážděným, pokud se týče shluknuvším se lidem svou vůli, by se rozptýlili a místa svá opustili, což se může státi i tím způsobem, že úřední orgán jde mezi shromážděné a jednotlivcům přimlouvá, aby šli do továrny, tedy, aby místo shluknutí opustili, což v tomto případě rovná prý se výzvě po rozumu § 283 tr. zák. Zmateční stížnosti přisvědčiti jest potud, že skutková povaha přečinu dle § 283 tr. zák. nevyhledává formálního rozkazu k rozchodu nebo k opuštění místa shluknutí, nýbrž že stačí, projeví-li úřední osoba ve své výzvě zřejmě a určitě vážnou vůli, aby se sročený dav rozptýlil. Tento projev vůle musí se však státi tak, abyúčastněné osoby nemohly býti v pochybnosti o tom, že jedná se o výzvu neb o rozkaz k rozchodu, jichž neuposlechnutí činilo by je trestnými. Za takovouto výzvu nebo takovýto rozkaz nelze však pokládati pouhou radu, žádost nebo pouhé upozornění úřední osoby, neboť projev vůle v takovéto formě nemá zmíněné právě náležitosti, nemůže v osobách, jimž patří, vyvolati představu, že musí uposlechnouti, a že by se v případě neuposlechnutí dopustily trestného činu. Skutkový děj, nalézacím soudem zjištěný, nezakládá tedy ani v subjektivním, ani v objektivním směru skutkové podstaty přečinu dle § 283 tr. zák.

Čís. 873.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ke skutkové podstatě pletich se nevyžaduje, by bylo závažným jednáním využíváno mimořádných poměrů, válkou vyvolaných.

Pletichy podloudným obchodem cizozemským kuřivem.

Stačí, jsou-li pletichy způsobilé zvýšiti cenu právě toho zboží, o něž jde.

(Rozh. ze dne 1. června 1922, Kr II 288/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě ve Znojmě ze dne 4. dubna 1922, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin dle § 11 čís. 4 lich. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud neshledává ve zjištěné činnosti obžalovaných ani objektivně skutkové podstaty pletich, trestných dle § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě, v úvaze, že pro cizozemské kuřivo není v tuzemsku legitimního prodáváče, na jehož místo by se obžalovaní vsunuli, že v době, o kterou jde, nebylo tu již ohledně kuřiva mimořádných poměrů, totiž nedostatku kuřiva a neukojení poptávky po něm, že ceny kuřiva jsou nepřekročitelně stanoveny státem a že ani spotřebitel nezaplatí, ani pletichářský obchodník nepožádá vyšší — než jsou režijní — ceny za cizozemské kuřivo, dle kvality a kvantity rovnocenné výrobkům tuzemské